

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 161:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om fleksydelse og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Bagudbetaling af kontanthjælp m.v., ændring af reglerne om ledighedsydelse, indførelse af bemyndigelse vedrørende personer fra Færøerne og Grønland på døgninstitutioner m.v., ændring af reglerne om fleksydelse og om lægers honorering i koordinationsudvalg).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 13/3 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Dette lovforslags vigtigste idé er, at kontanthjælpen fremover skal bagudbetales i stedet for forudbetales, ligesom de fleste af os på arbejdsmarkedet lønnes ved månedens udgang for det udførte arbejde. Dermed ligestilles kontanthjælpsmodtagerne med de øvrige lønmodtagere og med dagpengemodtagere, når det gælder udbetalingsstidspunktet.

Man skal huske, at de fleste, der kommer på kontanthjælp, i forvejen var bagudlønnede. Derfor er det mest logisk at fortsætte i det system, det er mest overskueligt for den enkelte, det er nemmest at forstå, og det giver mindst administrativt besvær.

Endelig fastslås det i denne lov, at dersom man er ramt af ledighed og ikke er forsikret, skal

man tilmelde sig, 1 måned før man skal have hjælp hos kommunen. Dermed får man den kontakt, der skal til, for at få hjælp hos arbejdsformidlingen, og i de tilfælde, hvor arbejdsformidlingen har uddelegeret opgaven til kommunen, får man dem til at hjælpe med at skaffe et job, som kan passe den pågældende.

Vi kan samtidig afskaffe reglen om 30 pct. nedsættelse af bistandshjælpen ved udeblivelse fra aktivering. Der er ikke nogen grund til at have den forebyggende kontrolbestemmelse, for man kan jo ikke blive bagudlønnet for en kontanthjælp, hvis man ikke møder op.

Forslaget her er en del af aftalen med kommunerne for år 2002. I høringssvaret fra Kommunernes Landsforening er der også anerkendelse af forslagens udformning.

Lovforslaget er også en opsamling af aftalerne fra førtidspensionsreformen. Derfor er der i forslaget bestemmelser, som sikrer, at de personer, der går fra fleksydelse til ustøttet beskæftigelse, får mulighed for at bevare deres ledighedsydelse, så de kan optjene ret til dagpenge.

Endvidere fremsættes der forslag om, at et antal personer, der pr. 1. oktober 2001 ikke var tilmeldt fleksydelsesordningen, stadig kan nå at komme med. Begrundelsen er, at kommuner og a-kasser ikke på det tidspunkt havde bidraget med de nødvendige oplysninger, og det er jo selvfølgelig ikke noget, borgeren kan gøre for.

Så alt i alt er det et godt lovforslag, som følger op på aftaler med kommunerne og med Folketingets partier, og Venstre anbefaler forslaget.

Jan Petersen (S):

I sidste valgperiode var vi nogle stykker, der gjorde lidt ud af det her med lovkvalitet. Det var et hovedtema for Folketingets arbejde. Jeg vil indlede dette lille indlæg med at minde om det. Det skal ikke gå i glemmebogen, fordi vi nu har haft regeringsskifte og valg. Jeg er ikke helt tilfreds med, at vi får et lovforslag, hvor der er så forskelligeartede forslag, som der er i dette. De her bunker er ikke så kønne.

Kl. 19.20

Men når det så er sagt, vil jeg gå ind og gøre bemærkninger til hvert af de emner, der så er behandlet heri.

Den første del af lovforslaget ændrer i lov om aktiv socialpolitik og er et forslag om at indføre bagudbetaling af kontanthjælp samt en konsekvensrettelse af dette i integrationsloven.

Vi støttede af forståelige grunde aftalen med Kommunernes Landsforening, hvori der skri-

ves: Regeringen vil søge tilslutning til at give mulighed for bagudbetaling af kontanthjælp i forbindelse med aktiveringstilbud og introduktionsydelse m.v.

Det er denne aftaletekst, som regeringen nu giver sit bud på, og Socialdemokratiet medvirker gerne til, at den nu kan udmøntes, men ikke nødvendigvis i den konkrete udformning, som regeringen foreslår.

Regeringen erkender, at en ren overgang til bagudbetalt kontanthjælp kan medføre, at der vil være mennesker, som vil stå uden et forsørgelsesgrundlag den første måned, og regeringen giver så sit bud på, hvordan det problem kan løses.

Jeg er ikke sikker på, at regeringens bud er godt nok. Forslaget om en midlertidig forsørgerydelse på maksimalt 4.231 kr. i en måned sammenholdt med, at der ikke kan udbetales supplerende hjælp, kan være utilstrækkeligt at leve for. Derfor vil vi under udvalgsarbejdet have en mere omfattende belysning af de mulige persongrupper, der kan komme i klemme, og ligeledes de forsørgelsesmæssige konsekvenser af den lavere forsørgerydelse.

Så vi vedkender os aftalen, men vi vil gerne i diskussion om den konkrete udmøntning for at være sikre på, at vi ikke begår noget, som vi ikke ønsker.

Jeg kan også se, at Kommunernes Landsforening i sit hørings svar beskæftiger sig med nogle af de problemstillinger, som jeg rejser her. Så det fortjener en lidt dybere behandling, og den er der jo gode muligheder for at lave. Derfor vil vores stillingtagen til det selvfølgelig være afhængig af, hvad vi kommer frem til dér.

Den anden del af lovforslaget vedrører ledighedsydelsen. Her kan vi støtte regeringens forslag, der jo er en følge af forliget om førtidspension, som blev indgået under den tidligere regering, og hvor vi også aftalte, at ved overgang fra fleksjob til udstøttet arbejde skulle der også kunne ske en uproblematisk overgang fra ret til ledighedsydelse til ret til arbejdsløshedsdagpenge.

Lovforslaget indeholder en varighedsbegrænsning på 52 uger på ledighedsydelsen. Vi synes som forligsparti i denne her sag, at vi lige skal have lejlighed til at drøfte denne her varighedsbegrænsning, og om det nu også skal være 52 uger. Det håber jeg. Vi må have sikkerhed for, at der ikke er arbejdsløse, der kommer i klemme her, og da lovforslaget ikke på forhånd har væ-

ret drøftet med forligspartierne, går jeg ud fra, at vi kan drøfte netop det tema med regeringen.

Den tredje del af lovforslaget vedrører honorering af læger i koordinationsudvalg. Denne del af lovforslaget følger direkte af satspuljeforliget fra 2001, og det støtter vi naturligvis.

Og så er der endelig forslaget, der udmønter en aftale med de færøske og grønlandske myndigheder vedrørende netop færingers og grønlanderes ophold på døgninstitutioner. Det støtter vi selvsagt også.

Jørn Dohrmann (DF):

Da vores ordfører, hr. Bent Bøgsted, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne holde hans ordførertale.

Da jeg første gang begyndte læsningen af det her lovforslag, var jeg skeptisk over for det. Som det er nu, får kontanthjælpsmodtagere introduktionsydelsen udbetalt forud. Hvordan skal de så kunne klare den overgangsmåned, der vil være? Derfor var det godt at læse, at der var taget højde for det. Det bliver udformet, således at den for meget udbetalte ydelse er tilbagebetalingspligtig, hvis man får arbejde inden for 1 år. Efter 1 år er den ikke tilbagebetalingspligtig mere. Så er der ikke nogen, der kommer i klemme, og samtidig er det en administrativ lettelse.

De næste tre punkter er ledighedsydelsen ved overgang til udstøttet beskæftigelse, fleksydelsen og honorering af læger i koordinationsudvalg. Alle tre punkter er en del af satsreguleringspuljen, som Dansk Folkeparti ikke har indflydelse på, men heller ikke har nogen indvendinger imod.

Det sidste punkt er en præcisering af regler om betaling for personer fra Grønland og Færøerne med ophold i Danmark. Det vil jeg ikke kommentere nærmere, men jeg håber, at vores kolleger fra Grønland og Færøerne fortæller os, hvis de synes, at der er et problem med dette punkt.

Med dette forbehold kan Dansk Folkeparti støtte forslaget.

Lars Barfoed (KF):

Det primære og mest principielle i det forslag, som vi her behandler, er jo, at kontanthjælpen fremover udbetales bagud i stedet for som nu forud, og følgende gennemføres så også samme ændring, for så vidt angår introduktionsydelsen.

Det giver en række fordele at udbetale kontanthjælpen bagud. Først og fremmest bliver udbetalingsrytmen den samme som for en række andre overførselsindkomster og mere identisk med lønnens, som jo for de flestes vedkommende udbetales bagud, og samtidig giver det et bedre incitament til at overholde de krav, der stilles til udbetaling af kontanthjælp, at den udbetales bagud.

Ud over dette punkt indeholder lovforslaget også en forbedring af retten til at få ledighedsydelse, når man overgår fra et fleksjob til ustøttet arbejde; man bevarer retten til ledighedsydelse, hvis man igen uforskyldt bliver ledig. Endelig er der tale om en række mere teknisk betonedede ændringer vedrørende bl.a. fleksydelsen, som vi også kan tilslutte os.

Så alt i alt et lovforslag, som Det Konservative Folkeparti kan støtte.

Christian Brix Møller (RV):

Da Det Radikale Venstres rette ordfører ikke kan være til stede, skal jeg gøre et par bemærkninger på hans og partiets vegne.

Det Radikale Venstre er som udgangspunkt positivt indstillet over for det foreliggende forslag, og vi har også noteret os de overvejende velvillige høringssvar fra et bredt udvalg af interesseorganisationer. Vores positive forhåndsindstilling skyldes specielt den harmonisering af reglerne for ledige forsikrede og ledige kontanthjælpsmodtagere, som forslaget er udtryk for.

Det Radikale Venstre går ind for, at der stilles de samme rådighedskrav til kontanthjælpsmodtagere, der alene har ledighed som et problem, som til forsikrede ledige på dagpenge. Det er vigtigt med klare og konsekvente rådighedskrav, der motiverer modtagere af sociale ydelser til at komme ud på arbejdsmarkedet eller deltage i f.eks. sprogundervisning.

I et større perspektiv er regelharmoniseringen forhåbentlig et skridt på vejen i retning af den samtænkning af beskæftigelses- og socialpolitikken, som Det Radikale Venstre længe har ønsket. Vi finder det også hensigtsmæssigt, at mulighederne for at overgå fra fleksjob til ustøttet beskæftigelse forbedres. Hvad angår honorering af læger i koordinationsudvalg, er der formodentlig tale om en fornuftig løsning på udvalgenes rekrutteringsproblemer.

Med hensyn til mulige forbedringer af lovforslaget er vi i Det Radikale Venstre specielt opmærksomme på de dele af forslaget, der vedrører kontanthjælp og introduktionsydelse. Her er

de centrale radikale bekymringer for det første, om maksimumgrænsen for det foreslåede engangsbetrag for personer, der kommer fra forudgående forsørgelse, er sat for lavt. En mulig alternativ fastsættelse er, som flere høringssvar er inde på, at sætte maksimumgrænsen til det beløb, den enkelte bliver berettiget til.

For det andet er spørgsmålet, om konsekvenserne af for sen henvendelse til kommunerne er for drastiske, og om den lave engangsydelse primært vil blive tildelt de svageste kontanthjælpsmodtagere, der har svært ved at overskue lovgivningen.

Endelig for det tredje er der et problem med den lave maksimumgrænse for engangshjælpen og den særlige introduktionsydelse, som KL og Københavns Kommune frygter vil afstedkomme et stort antal ansøgninger om hjælp i særlige tilfælde. Her bør den endelige lovtæknik under alle omstændigheder sikre, at kommunerne ikke tynges med vanskelige afgørelser på grund af for upræcise regler.

Men primært er Det Radikale Venstre positiv over for lovforslaget.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal nå at holde hele to taler, nemlig en for Enhedslisten og en for SF, og først vil jeg tale på vegne af Enhedslisten.

Vi er ikke på forhånd fuldstændig afvisende over for dette forslag – det er vist første gang i dag, det gælder for noget, som er kommet fra regeringen – men de sociale elementer, der er i forslaget, skal selvfølgelig luges ud.

Forslaget indeholder en lille forbedring vedrørende ledighedsydelsen, hvor i hvert fald en del af hullet lukkes for de mennesker, som står i en overgangssituation fra fleksjob til ordinært arbejde. Jeg vil dog i denne forbindelse pege på bemærkningerne i LO's høringssvar, hvor det fremhæves, at en ledighedsperiode på over et halvt år i forbindelse med det første års ordinære arbejde stadig vil betyde et hul i indtægtsgrundlaget. I ministeriets gennemgang af høringssvarene afvises LO's løsning på problemet, nemlig at udvide adgangen til ledighedsydelse fra 52 til 78 uger, med følgende begrundelse:

»... at det skønnes nødvendigt at fastsætte en øvre grænse for udbetaling af offentlige ydelser til personer alene på grund af ledighed.«

I den forbindelse vil jeg bare spørge ministeren: Jamen hvorfor kan den øvre grænse ikke være de 78 uger, som LO foreslår? Så er der jo en øvre grænse.

Kl. 19.30

En anden lille forbedring i forslaget er, at der gøres en indsats for at få de praktiserende læger med i koordinationsudvalgene. Det er vores klare opfattelse, at det vil betyde en mindre lemfædig visitering til henholdsvis førtidspension og fleksjob.

Men med hensyn til bagudbetaling af kontanthjælp og andre ydelser vil jeg tillade mig at være noget mere negativ. Det er et faktum, at rigtig mange mennesker ikke kommer direkte på kontanthjælp fra bagudbetalt månedsløn eller andre bagudbetalte ydelser, og kan overgangsbestemmelserne sikre, at ingen af de mennesker, der i forvejen må nøjes med kontanthjælp i en kortere eller længere periode, kommer til at stå med ingen eller kun en meget lille indtægt i en periode?

Nogle af problemerne er nævnt i høringssvarene, og det må være op til udvalgsbehandlingen at klarlægge, om regeringen er rede til at løse eventuelle problemer. Men vores udgangspunkt og det eneste, vi mener er acceptabelt, er, at alle mennesker, der af en eller anden grund bliver nødt til at leve af kontanthjælp i en periode, er berettigede til den fulde kontanthjælpsats, hvordan den så end udbetales.

Så vil jeg vende mig til talen fra SF, hvor jeg, da SF's ordfører er forhindret i at være til stede, vil læse følgende op:

»Lovforslaget indeholder en række ændringer af reglerne om langtidsydelse, fleksydelse m.v., der følger af aftaler indgået mellem satspuljepartierne, og som vi naturligvis støtter. Men forslaget indeholder også en ændring af reglerne om udbetaling af kontanthjælp, som foreslås bagudbetalt. Dette er vi meget kritiske over for, hvilket vi også tilkendegav i sommer, da den daværende regering og KL indgik aftalen herom. Vores kritik skyldes, at grundlaget for at kunne få udbetalt kontanthjælp er, at man ingen indtægt har, hvorfor der reelt vil ske det, at personer kan komme ud for at være uden penge i en måned, hvilket ikke er rimeligt for personer, der er i en trang situation.

Inden vi tager endelig stilling til lovforslaget som helhed, er der en række spørgsmål herom, som vi ønsker afklaret under udvalgsbehandlingen.«

Den sammenfattende konklusion på de to taler er, at vi vil deltage i udvalgsbehandlingen.

Jann Sjørnsen (KRF):

I tråd med hr. Søren Søndergaard vil jeg sige, at Kristeligt Folkeparti også gerne vil deltage i udvalgsbehandlingen. Det tror jeg godt jeg kan give tilsagn om, selv om jeg taler på vegne af Kristeligt Folkepartis ordfører, nemlig hr. Ole M. Nielsen, der ikke kunne være til stede her i dag.

Jeg vil sige, at vi overvejende er positive over for lovforslaget, som regeringen har fremsat. Men sådan som jeg har forstået det, er der en enkelt krølle, som vi måske vil se nærmere på i forbindelse med udvalgsarbejdet, og det er spørgsmålet om den bagudbetalte bistand og introduktionsydelse.

Det er sådan set udmærket, at man lægger op til en bagudbetalt bistand, for det er baseret på, at folk normalt er lønnet på en sådan måde, at de har en månedsløn til rådighed i første omgang. Men vi ser altså et problem for de flygtninge, der får introduktionsydelse, for når den også bliver bagudbetalt, kan de få et problem.

Der kan sikkert også findes flere problemer i forslaget; det kunne jeg forestille mig, hvis jeg kender hr. Ole M. Nielsen ret, og dem vil vi gerne se nærmere på under udvalgsarbejdet. Men vi er altså overvejende positive over for det lovforslag, som regeringen har fremsat.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil gerne takke for de gennemgående positive udtalelser om lovforslaget. Det er klart, at der er nogle ting, vi skal se på i udvalgsarbejdet, og jeg er helt klar til at drøfte alle de spørgsmål, der er blevet rejst i forbindelse med overgangen til bagudbetaling af fleksydelse m.v., så jeg tilsiger et godt samarbejde under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 120: Forslag til lov om ophævelse af lov om fremme af byggeriets udvikling og ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. (Nedlæggelse af Byggeriets Udviklingsråd, afskaffelse af statslig refusion af udgifter til beboerrådgivere og nedlæggelse af visse puljer på bygge- og boligområdet).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 27/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge-Lene Ebdrup (V):

Dette lovforslag er jo et sammensurium af flere forskellige elementer, og derfor har jeg inddelt min ordførelse i tre hovedpunkter: 1) Nedlæggelse af Byggeriets Udviklingsråd, 2) Ophævelse af tilskudsordningen til forsøgsbyggeri og forsøg med alternative boliger til unge, og 3) Bortfald af statens udgifter til beboerrådgiverne i de almene bebyggelser.

Kl. 19.35

For det første nedlæggelsen af Byggeriets Udviklingsråd. Venstre er af den opfattelse, at det er meget vigtigt med dialog med byggeriets parter, især for at sætte fokus på kvalitet, pris og nye metoder. Alligevel kan vi sagtens støtte, at dette råd som et led i regeringens generelle oprydning i overflødige råd, nævn og puljer nu bliver nedlagt.

Vi er helt trygge ved, at dialogen mellem ministeren og byggeriets parter kan varetages af andre organer, som også er nævnt i ministerens skriftlige fremsættelse af forslaget, nemlig By og Byg, Byggeriets Evalueringscenter og Byggepolitisk Forum. Det er vigtigt, at vi har nogle brede fora, hvor dialogen kan foregå, og den mener Venstre fint kan foregå, selv om BUR nedlægges.

For det andet omhandler lovforslaget en ophævelse af tilskudsordningen til forsøgsbyggeri og forsøg med alternative boliger til unge. Besparelsen skal ses som en del af den omprioritering, regeringen med finanslov 2002 har gennemført. I stedet for indviklede ordninger med forskellige fine navne ønsker vi i Venstre enkle og klare ordninger, som kan imødegå den store boligomangel, vi oplever i Danmark og især i hovedstadsområdet.

Vi ser nedsættelsen af den kommunale grundkapital som et fint incitament til at bygge flere ungdomsboliger. Derudover mener vi, at den fremsatte konkurrenceevnepakke og arbejdet med at fremme det private udlejningsbyggeri er mere fremadrettet, og vi forventer i løbet af foråret en stigning i det private boligbyggeri.

Endelig indebærer lovforslaget for det tredje, at statens udgifter til beboerrådgivningsordningen i almene bebyggelser fjernes. Dette vil betyde, at der stadig vil være mulighed for Landsbyggefonden til at fortsætte ordningen, eventuelt sammen med andre interessenter.

Venstre ser boligrådgivernes hidtidige indsats som et udmærket element i den sociale indsats. Vi mener dog, at denne meget lokale indsats fortrinsvis bør varetages lokalt, og dermed er også sagt, at vi gerne ser, at andre tager teten og viderefører arbejdet, hvis det efter en lokal vurdering synes nødvendigt. Der kan være flere interessenter, f.eks. kommunen, og det er også set flere steder, at rådgivningen er en del af den lokale boligforenings aktiviteter.

Som en sidebemærkning ser vi i Venstre i øvrigt gerne, at de almene boligorganisationer virkelig lægger sig i selen, for så vidt angår en styrkelse af beboerdemokratiet. Mange steder halter beboerdemokratiet, og naboer kender knap nok hinanden. Der er selvfølgelig undtagelser, men de steder, hvor beboerdemokratiet svigter, er måske netop dér, hvor et velfungerende beboerdemokrati, naboskab, eller hvad man vil kalde det, kunne være med til at løfte en del af den boligsociale indsats.

Det er vigtigt, at beboernes naturlige interesse i at bevare deres boligområde som et dejligt, fredeligt og vedligeholdt område vækkes til live igen, og her mener jeg, at de almene boligselskaber har en stor opgave foran sig, som de burde lægge mange flere kræfter i at løse. Men jeg noterer mig også, at der i den almene sektor er større og større fokus på området.

Venstre støtter lovforslaget fra økonomi- og erhvervsministeren.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er jeg jo selv en af dem, der som boligforeningsformand har deltaget i det arbejde.

Jeg går ud fra, at Venstres ordfører er klar over, at de rådgivere, der er mulighed for at ansætte i en boligforening, ansættes på et helt andet lovgrundlag end dem, man nu vil skære pengene væk fra fra Venstres side. Det ene kan